

CONSELL MUNICIPAL DE BENESTAR SOCIAL

PLENARI del 27 d'octubre de 2016

Sota la presidència de la Sra. Laia Ortiz, regidora de Drets Socials, s'inicia la sessió a les 17h al Saló de Cent. Actua com a secretària la Sra. Emilia Pallàs.

Ordre del dia

1. Benvinguda de la tinenta d'alcaldia de Drets Socials
2. Aprovació de l'acta de la sessió anterior
3. Presentació i debat de les propostes 2015 – 2016 dels grups de treball d'Acció comunitària, Drogodependències, Envel·liment, Famílies, Igualtat d'oportunitats en la infància, Salut i Sensellarisme
4. Presentació de les propostes de la Comissió Permanent el projecte "Impulsem! Procés de reflexió i acció sobre els centres de serveis socials" i del Pla de treball del Consell per al nou curs 2016 – 2017
5. Intervenció de la Tinenta de Drets Socials
6. Diversos

Documentació a la carpeta:

- Document obert: Informe participatiu 2015 – 2016. Propostes dels grups de treball i de la Comissió Permanent al projecte "Impulsem! Procés de reflexió i acció sobre els centres de serveis socials"
- Document: Idees força dels grups de treball 2015 – 2016
- Informe de l'acció de Govern. Seguiment de les propostes del Consell Municipal de Benestar Social
- Relació d'assistències, excuses i delegacions de la sessió
- Composició del Plenari
- Bases del Premi del Consell Municipal de Benestar Social als mitjans de comunicació 2016
- Manifest del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona pel tancament del CIE de Barcelona

Assisteixen:

Presidència

- Laia Ortiz, tinenta d'alcaldia de Drets Socials

Vicepresidència Associativa

- Teresa Crespo, presidenta d'Entitats Catalanes d'Acció Social –ECAS-

Membres representants de la Corporació Municipal

- Marilén Barceló Vereja, representant Ciutadans (C's)
- Montserrat Benedí i Altés, representant Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)
- Maria Rovira Torrens, representant Candidatura d'Unitat Popular (CUP)

Representants dels consells sectorials municipals i/o de participació

- Gemma Altell i Albajes, vicepresidenta del Consell de Dones de Barcelona
- Rodrigo Araneda Villasante, vicepresident Consell Municipal de Lesbianes, Gais, Trans, Bisexuals i Intersexuals de Barcelona -CMLGTBI
- Pasqual Bayarri Valcárcel, Cap de Projectes del Consell Econòmic i Social de Barcelona
- Beatriz Blanco, secretària del Consell de Joventut de Barcelona
- Javier Garcia Bonomi, vicepresident del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona
- Ma Luz Eyxarch, representant del Consell Assessor de la Gent Gran

Representants d'entitats socials

- Albert Alberich Llaveria, Secretari General de la Federació d'Empreses d'Inserció de Catalunya- FEICAT
- Josep Ma Gasol Magriñá, president de la Fundació Família i Benestar Social
- Jordi Morató-Aragonés, Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya
- Quima Oliver Ricart, coordinadora UNICEF - Comitè de Catalunya
- Oriol Pujol Humet, director general de la Fundació Pere Tarrés
- Fina Rubio Serrano, presidenta de la Fundació SURT

Representants de les associacions empresarials i gremials i de les centrals sindicals

- Mireia Recio Ortega, representant de Foment del Treball Nacional
- Raquel de Haro, responsable de política social de CCOO del Barcelonès
- Enriqueta Durán Cordero, Secretària de Sector de la Dependència, UGT de Catalunya
- Pere Fàbregues Morlà, representant del Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona

Representants de l'àmbit universitari i professional

- Núria Carrera Comes, degana del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya
- Rafael López Zaguirre, membre de la Junta de Govern del Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya
- Anna Parés Rifà, degana del Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya
- Rosa Rodriguez Gascons, presidenta del Col·legi de Pedagogs de Catalunya
- Josep Vilajoana Celaya, degà del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya

Representants de la Judicatura

- María Dolores Balibrea i Pérez, magistrada de l'Audiència Provincial de Barcelona
- Marino Villa Rubio, Síndic Adjunt

Arquebisbat de Barcelona

- Mn Josep Ma Jubany Casanovas, delegat de la Pastoral Social de Barcelona

ConSORCI de Serveis Socials de Barcelona

- Josep Pera Colomé, gerent del Consorci de Serveis Socials de Barcelona

Experts i expertes i Coordinadors i coordinadores

- Antoni Vilà Mancebo, expert
- Begoña Roman, experta
- Joan Benach de Rovira, coordinador grup de treball de Salut

- Núria Fuentes-Peláez, coordinadora del Grup de Treball de Famílies
- Mercè Pérez Salanova, coordinadora Grup Treball d'Envel·liment
- Maria Truñó cocordinadora del Grup de Treball d'Igualtat d'Oportunitats en la

- Infància
- Antonio Cortiñas, cocoordinador del Grup de Treball Sensellarisme

Representació de l'Ajuntament de Barcelona

- Ricard Fernández Ontiveros, gerent de l'Àrea de Drets Socials
- Jordi Sánchez Masip, gerent de l'Institut Municipal de Serveis Socials
- Carme Borrell, gerenta de l'Agència de Salut Pública de Barcelona
- Josep Villarreal Moreno, director d'Estratègia i Innovació de l'Àrea de Drets Socials

Secretàries

- Emilia Pallàs Zenke, secretària
- Sensi Arquillo Arquillo, secretària adjunta

Observadora

- Isabel Ribas Seix, Associació Consell de Cent

Convidats

- Albert Sales, assessor de la Tinència de Drets Socials
- Lluís Torrents, director de Planificació i Innovació de l'Àrea de Drets Socials
- Gemma Tarafa, Comissionada de Salut, delega en Davide Malmusi

Deleguen:

- Carmen Andrés Añon, regidora d'Infància, Joventut i Gent Gran (PSC) en Josep de Barberà
- Maite Fandos i Payà, representant Convergència i Unió (CIU), en Miquel Esteve
- Ángeles Esteller Ruedas, representant Partit Popular (PP), EN MA José Ortiz
- Francina Alsina Canudas, presidenta de la Federació Catalana de Voluntariat Social en Paola Jubert
- Montserrat Falguera Julià, presidenta de la Federació d'Entitats d'Assistència a la Tercera Edat – FEATE, en Salut Camps
- Xavier Grau Sabaté, ONCE, Delegat Territorial de Catalunya en Josep Pitarch
- Oriol Illa, president de la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya en Jesús Delgado
- Joan Segarra Ferran, de la Confederació de Cooperatives de Catalunya, en

Joseba Polanco

- Ana Menéndez Martínez de Bartolomé , presidenta de la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona, en Sylviane Dahan
- Felisa Pérez Antón, presidenta de la Federació Catalana de Drogodependències– FCD
en Judith Sanjuan
- Marc Simón Martínez, director de l'Àrea d'Integració Social de la Fundació "La Caixa" en David Velasco
- Núria Aymerich Rocavert, representant del Consell Social de la Universitat de Barcelona, en Miquel Amorós
- Lluís Comerón Graupera, degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, en Carla Habif Hassid
- Marta Llobet Estany, coordinadora del Grup de Treball d'Acció Comunitària, en Judith Hernández membre del grup i representant de la Fundació Pere Tarrés
- Oriol Romaní Alfonso, coordinador Grup de Treball sobre Drogodependències, en Josep Rovira, membre del grup i representant d'Associació Benestar i Desenvolupament –ABD

S'excusen:

- Laura Pérez Castaño, regidora Feminismes i LGTBI
- Juana Fernández Cortés, vicepresidenta del Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona
- Salvador Busquets, director de Caritas Diocesana de Barcelona
- Antonio Guillén Martínez, president del Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat –COCARMI
- Sònia Martínez Marfil, directora de la Federació d'Entitats d'Atenció i Educació a la Infància i l'Adolescència – FEDAIA
- Mercè Torres Fuentes, presidenta local de Creu Roja a Barcelona
- Àngels Vives Belmonte, presidenta de la Fundació Congrés Català de Salut Mental
- Enriqueta Durán Cordero, Secretària de Sector de la Dependència, UGT de Catalunya
- Pere Fàbregues Morlà, representant del Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona
- Sònia Hernández Tejada, secretària executiva del Consell Social de la Universitat Autònoma de Barcelona
- Miquel Rubirola Torrent, representant del Consell Social de la Universitat

Pompeu Fabra

- Neus Bonet Bagant, degana del Col·legi de Periodistes de Catalunya
- Montserrat Gironès Saderra, membre de la Junta de Govern del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona
- Ramon Pérez Latre, membre de la Junta de Govern del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona
- Oriol Rusca Nadal, degà de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona
- Albert Tort Sisó, president del Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
- Rosa Vilavella Gasul, Col·legi d'Economistes de Catalunya
- Mercè Caso Señal, Jutgessa Degana de la Província de Barcelona
- Josep Maria Canyelles Pastó, expert
- Begoña Roman Maestre, experta
- Anna Novella, coordinadora del Grup de Treball d'Igualtat d'Oportunitats en la Infància
- Ramon Lamiel Villaró, gerent de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat

APPROVADA

Benvinguda de la tinenta d'alcaldia de Drets Socials

Sra. Laia Ortiz, tinenta d'alcaldia de Drets Socials

Benvinguts a tothom al Plenari de l'any on l'objectiu fonamental és presentar i debatre les propostes dels diferents grups de treball del Consell i de la Permanent. Volem que el Plenari incorpori també les seves propostes a partir del que s'ha treballat durant l'any, i que també quedin recollides si així es considera pel mateix Plenari. De fet alguns membres ens han fet arribar les seves propostes que esperem les presentin en el moment del debat.

En primer lloc **agrair a tothom el treball realitzat**, a les 154 entitats, les 237 persones que han participat al llarg del curs, a les 34 persones expertes que han col·laborat als grups per l'elaboració de les propostes.

Pel que respecta al funcionament del Consell durant aquest curs cal destacar el **paper significatiu de la vicepresidència** en la dinàmica de la Permanent i del funcionament. S'ha fet un gir en la dinàmica de funcionament de la Comissió Permanent com espai de debat propositiu amb dinàmica pròpia, i amb temes propis de treball que s'han traduït en propostes i recomanacions.

També cal destacar els **canvis en els grups de treball del Consell**. Han deixat de funcionar els grups de treball de pobresa i dones, i s'ha substituït el grup de pobresa per un grup nou amb singularitat significativa (d'usuaris de serveis), el grup de sensellarisme. També s'ha donat una nova orientació al grup de treball d'infància, incorporant el treball inicial de la comissió d'infància i crisi, de manera que el nou grup de treball està enfocat a treballar la igualtat d'oportunitats en la infància.

També cal destacar els **canvis pel que respecta a la responsabilitat de la coordinació dels diferents grups de treball**: s'han incorporat nous coordinadors i coordinadores al Consell que han dinamitzat els grups de treball de famílies, Sra. Núria Fuentes; el grup d'Igualtat d'Oportunitats en la Infància, Sra. Anna Novella i Sra. Maria Truñó; i finalment el grup de salut, Dr. Joan Benach. El grup de sensellarisme ha estat coordinat per una de les persones del grup, el Sr. Antonio Cortiñas. La resta de grups han continuat amb els coordinadors i coordinadores de cursos anteriors: d'acció comunitària, Sra. Marta Llobet; de drogodependències, Sr. Oriol Romaní; d'envelliment, Sra. Mercè Pérez Salanova.

A les carpetes tenen l'Informe Participatiu, que es va fer arribar electrònicament, i que és un document de treball per la sessió d'avui. Hem proposat que en el moment que es faci el debat al sí del Plenari, farem la publicació definitiva que rebran electrònicament. També tenen un **Informe de l'Acció de Govern**, resum de les dades de l'acció de govern vinculades a les propostes del CMBS del curs anterior. I finalment, les **idees força** dels Grups de Treball, del que s'ha treballat aquest any, i que ens ha de facilitar el debat i aportacions. També tenen disponible la llista d'assistències, excuses i delegacions.

1. Aprovació de l'acta de la sessió anterior

Sra. Laia Ortiz, tinenta d'alcaldia de Drets Socials

No hi ha esmenes, es dona per aprovada.

Abans de tractar el punt 3 de l'ordre del dia, cedeix la paraula a la Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta del Consell Municipal de Benestar Social, per a un tema fora de l'ordre del dia.

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta del Consell Municipal de Benestar Social

El Consell Municipal d'Immigració ha estat tractant la situació vergonyosa en els CIEs i ha redactat un manifest al respecte, que tenen a les carpetes. No és un tema propi del CMBS, però sí proper a polítiques socials, serveis socials i drets de la persona. Per tant, els proposo llegir-ho durant la sessió d'avui i decidir al final si el CMBS s'hi adhereix, com han fet ja altres Consells.

2. Presentació i debat de les propostes 2015 – 2016 dels grups de treball d'Acció comunitària, Drogodependències, Envel·liment, Famílies, Igualtat d'oportunitats en la infància, Salut i Sensellarisme

Sra. Laia Ortiz, tinenta d'alcaldia de Drets Socials

Dóna pas a la presentació de les propostes dels diferents grups de treball, que es farà per fases per facilitar el debat en cadascun dels àmbits.

Presentació: Acció Comunitària i Envel·liment

Sra. Judith Hernández, en representació del Grup de Treball Acció Comunitària

La Sra. Marta Llobet, coordinadora del grup, ha excusat la seva assistència

- **L'acció comunitària ha de ser concebuda com un eix estratègic i transversal**, no ha de dependre només de la participació social, sinó que d'ella han de dependre les polítiques socials d'educació, salut, serveis socials, etc. Ha de ser transversal a l'Ajuntament i assumida per totes les regidories i districtes. Cal que tots i totes les professionals de l'administració pública s'impliquin en els processos comunitaris.
- **L'Administració ha de jugar un rol d'impulsor de l'acció comunitària a la ciutat**, de tal manera que permeti pal·liar els efectes de la desigualtat. La crisi ha marcat els barris amb major desigualtat, en alguns casos amb polarització social i el rol de l'Administració ha de ser d'impulsar l'acció comunitària per tal de facilitar la igualtat. D'acord a estudis realitzats, no tots els territoris compten amb les mateixes forces comunitàries i d'acció, i per tant el rol de l'Administració haurà de ser diferent en funció del territori. En aquells territoris on l'acció comunitària és molt viva, tindrà un rol més d'acompanyant. En els territoris on les entitats es troben més debilitades, haurà de tenir un rol major de lideratge.
- **Flexibilitat i reconeixement per a la coproducció de les polítiques públiques.** En molts barris i territoris estan sorgint iniciatives innovadores per part de grups de persones que no necessàriament estan associades. L'Administració ha de ser més flexible d'acord amb la realitat social i les dinàmiques, per tal de reconèixer aquestes pràctiques existents en molts territoris que suposen una innovació i millora per a les persones d'aquell territori, i així avançar cap a formes de coproducció de les polítiques públiques amb la implicació de les entitats, els col·lectius i els diferents actors. Això requereix fórmules flexibles de relació, en les que els col·lectius que s'auto-organitzen amb base social tinguin aquest reconeixement encara que no tinguin estructura legal o associativa.

- **Revisar els plans de desenvolupament comunitari**, millorant el seu funcionament, i fomentant la participació de la ciutadania no organitzada, no només d'associacions i serveis.
- **Lideratge i coordinació de les intervencions socials per part de l'Administració.** En molts territoris hi ha diverses pràctiques i intervencions socials, moltes vegades no coordinades. Això genera a vegades sobre-intervenció i descoordinació. La proposta és realitzar un mapeig de totes les figures professionals que intervenen en les accions comunitàries del territori i analitzar quina és la relació entre elles. El lideratge el podria exercir un tècnic de barri que donés suport a les entitats i facilités el coneixement i intercanvi d'experiències entre el propi territori. Així s'afavoreix també la interlocució amb l'Administració dels agents socials.
- **Replantejament dels espais de participació existents.** Existeixen espais de participació que no sempre són òptims. Per exemple, els Consells de barri dels districtes han tendit a ser espais informatius i no participatius, i de fet són una oportunitat per a integrar l'acció comunitària i potenciar la participació de la diversitat d'agents: gent gran, joves, dones, persones de diverses ètnies, persones amb diversitat funcional, etc. Cal generar una bona arquitectura participativa i generar un espai de participació des del qual es pugui vehicular la participació sectorial, els agents socials i els actors.
- Es reconeix el **rol central de l'Administració local en el finançament d'accions comunitàries** diverses. Cal analitzar i fer una reflexió sobre les conseqüències de les manques de finançament existents en l'acció comunitària, que poden provocar una debilitat en l'actuació comunitària, l'endeutament d'algunes entitats amb l'endarreriment dels pagaments, precarització d'alguns perfils professionals que treballen en l'acció comunitària, i dificultat per assumir estratègies a llarg termini, que moltes vegades són necessàries pel propi procés de desenvolupament comunitari, però que no es poden dur a terme sense el finançament necessari. Cal explorar noves fórmules de finançament i treballar per un cofinançament públic i privat.

Sra. Mercè Pérez Salanova, coordinadora del Grup de Treball Envel·liment

Participació, entorns amigables i societat digital:

- Es proposa valorar la possibilitat d'**impulsar un marc de treball específic, el Compromís de Barcelona per fomentar la tecnologia amigable amb les persones grans.** Caldria aprofitar l'oportunitat del Congrés Mundial de Mòbils a Barcelona en clau d'envelliment i amigabilitat tecnològica, i que en l'agenda dels actors (en primer terme, l'Ajuntament de Barcelona) doni de si diferents possibilitats. Per fer amigable la tecnologia, cal facilitar-ne l'accés. Per exemple, dotant de wifi a tots els casals de gent gran. Això, entre d'altres mesures, facilitaria la familiarització i la pèrdua de por, perquè permetria l'accés en moments de la vida quotidiana, per a compartir, pensar, aprendre i resoldre dubtes.
- **Generalització de les aplicacions tecnològiques a serveis de tota mena** (transport, salut, etc.) Per a demanar determinats informes en els serveis públics de salut, cal fer servir entorn digital i tenir-ne competència. A l'inici de la instal·lació del servei, hi havia també un servei d'acompanyament que actualment no existeix. Cal establir compromisos amb serveis, comerços, establiments... que facilitin estris i eines per a l'amigabilitat tecnològica. És necessari que la ciutadania, especialment

la gent gran, no es senti incompetent en els processos que incorporen tecnologia. Cal recordar que una part important dels editors de la Viquipèdia i de creadors d'innovació són persones grans. Existeixen experiències en aquest sentit, com la del Convent de Sant Agustí, amb un grup de joves i dones grans, amb autèntiques experiències d'innovació en 3D. Plantegem impulsar i reconèixer la participació de les persones grans com a codisadores en la creació de serveis i productes i en les modificacions de prestacions. Cal apostar (des del Consell Assessor de la Gent Gran -CAGG i les entitats de gent gran, és clar, però també des d'altres actors) més fortament perquè les persones grans se sentin acompanyades i còmodes i potenciar l'etiqueta d'agents actius en la història i l'era digital. En qualsevol cas, no caiem en la ingenuïtat de pensar que l'entorn digital és la solució a tots els problemes i el generador de felicitat. Encara estem a les beceroles de la construcció dels drets de consumidors i consumidoras de tecnologia, per tant no és només un tema que afecti el grup d'envelliment, sinó tots els grups de l'Àrea de Drets Socials. La construcció de drets ha de dur-se a terme de manera que ajudi a l'apropiació dels estris a favor del dret i la dignitat.

S'obre torn d'aportacions i debat

Sra. Gemma Altell, vicepresidenta del Consell de Dones de Barcelona

Des del Consell de Dones hem preparat un document amb diverses aportacions sobre els diferents grups de treball, amb l'ànim de complementar les propostes que s'han fet, que són totes molt adients, però a les que caldria afegir la perspectiva de gènere.

Això respon també a algunes qüestions generals, una d'elles fa referència a la dissolució del grup de dona. Aquesta decisió es va prendre amb l'ànim de poder aportar una transversalitat de gènere més enllà d'entendre les dones com un col·lectiu i per tant un grup més. Una altra qüestió general és tenir en compte en qualsevol grup de treball l'estratègia de feminització de la pobresa, que ha dut a terme aquest Ajuntament i que pot impactar en la majoria dels grups de treball i les seves propostes. També cal intentar assegurar la participació equitativa de les dones en els grups de treball, en la seva conformació i que les propostes, si són de caire general, contemplin sempre la qüestió de gènere.

- **Acció comunitària.** A més de la feminització de la pobresa, seria interessant tenir en compte o posar el focus en els sabers de l'experiència de les dones pel que fa a resiliència, solidaritat veïnal i xarxes de dones. Aquesta ciutat té diverses experiències en aquest sentit però no queden plasmades per escrit.

S'ha parlat de la participació no organitzada, i caldria tenir en compte, pel que fa a la participació de les dones, quins són els condicionants que faciliten o dificulten la seva participació, donat que no sempre la participació és equitativa.

- **Envelliment.** Al document no es plasma la menció explícita que la Sra. Pérez ha fet a les dones. També seria interessant veure les diferències de gènere pel que fa a l'ús (quantitat, tipus, si homes i dones fan ús de la mateixa manera, etc.) Segurament això pot determinar o condicionar propostes posteriors.

Avui no s'ha mencionat el cohabitatge, però caldria tenir en compte, també en aquest tema, com es duu a terme pel que fa al gènere: si homes i dones decideixen cohabitar en la mateixa mesura, quins rols es porten a terme en les situacions de cohabitatge entre homes i dones, etc. Donat que parlem d'unes generacions concretes, segurament hi haurà una

distribució de rols tradicional que pot portar certes problemàtiques que caldria tenir en compte.

Sr. Rodrigo Araneda, Consell LGTBI de Barcelona

A més de parlar de gènere, cal incloure les interseccionalitats diverses. Existeixen també rols no binaris, i cal tenir-los en compte.

Pel que fa l'envelliment, algunes entitats LGBT el plantegen en el context LGBT. És interessant veure el plantejament sobretot en l'accés a la tecnologia, però també és important reflectir la interseccionalitat en altres aspectes.

Sra. Emília Pallàs, secretària del Consell Municipal de Benestar Social

COCARMI, que no ha pogut assistir a la sessió d'avui, ens ha fet arribar algunes aportacions en relació al grup d'envelliment:

- Amb l'envelliment de la nostra societat cada vegada hi ha més persones grans que tenen més discapacitats, i caldria fer-ne sobretot en l'accessibilitat a qualsevol aplicació tecnològica i la participació en el seu disseny i creació per evitar que es converteixi en un element d'exclusió.

Presentació Sensellarisme

Sr. Antonio Cortiñas, coordinador del Grup de Treball Sensellarisme

- **Accés a la informació i la comunicació.** És imprescindible facilitar un accés ràpid i fàcil a la informació per tal d'evitar situacions com haver de desplaçar-se fins als centres per saber si existeixen places lliures, o haver d'explicar a diferents professionals la història personal repetidament. Es podria fer a través d'una web, app o base de dades, amb les garanties de llei.
- **Qualitat de vida en els centres.** És indignant que en alguns centres les persones s'han de vestir i desvestir al llit perquè entre les lliteres no hi ha prou espai per fer-ho. D'altra banda, persones que estan en procés de desintoxicació estan convivint amb persones que tenen consums actius o que directament venen després d'haver consumit, o amb persones que tenen malalties mentals. Simplement, perquè no hi ha un lloc millor per allotjar-les, i han de conviure tots sota el mateix sostre. Tot això, sense parlar del tracte que reben per part de determinats professionals, afortunadament pocs. Les persones sense llar són persones, i a més, ciutadanes de Barcelona. En cap moment han perdut els drets de qualsevol ciutadà, i com a ciutadans i persones se'ls ha de tractar amb tot el respecte i educació.
- **Impossibilitat de les persones sense llar de posar una denúncia o fer una reclamació oficial** per por a l'Administració pública, a l'autoritat (per exemple, policia). Tenen por d'anar a comissaria, i han de poder posar una denúncia igual que qualsevol altre ciutadà. Per això, des del grup es demana la creació d'una figura similar a la de la Síndica de Greuges dedicada en exclusiva al sensellarisme i l'exclusió social. Aquesta figura, degudament autoritzada i reconeguda, es podria fer càrrec, amb la persona atesa, o en el seu nom, de tramitar queixes, denúncies, aportar solucions, fer mediació, etc.

S'obre torn d'aportacions i debat

Sr. Marino Villa, representant de la Sindicatura de Greuges de Barcelona

Estem d'acord amb els posicionaments fets, de tal manera que és el que hem practicat al llarg dels anys: informació orientació, reclamacions en nom de les persones sense llar, propostes, etc. Ens agradarà veure la seva proposta, però alhora ens preocupa que la nostra feina no transcendeixi.

Fa un mes, la Síndica de Greuges, en prendre possessió del seu càrrec, va recordar que tenim una assignatura pendent, aquella màxima de 2015 "Ningú dormint al carrer", que no s'ha complert. La Sindicatura treballa en aquest sentit, rep aquestes persones sense llar que porten queixes i reclamacions, sigui sobre els albergs, sobre la manca de recursos, sobre prestacions de Seguretat Social, per contactes amb l'estranger, etc. La Síndica va demanar a l'Alcaldesa (amb una resposta en principi positiva) millorar els recursos per realitzar les tasques encomanades a la Sindicatura. Poden comptar amb la Síndica de Greuges i el seu equip per treballar aquests temes, perquè ganes no en falten.

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta del Consell Municipal de Benestar Social

Un dels objectius d'aquests grups és precisament que es plantegin aquests temes. Els proposo que es coordinin, potser a través d'una reunió conjunta per veure com definir aquesta figura i veure el que ja s'està fent per tal de no duplicar recursos.

Sr. Toni Vilà, expert

Em sorprèn que es demani un Síndic específic perquè en aquests moments s'està discutint molt la proliferació de Síndics. A altres països, com a Suècia, estan concentrant aquestes figures, i estan en contra de tenir sindicatures específiques per a determinats col·lectius.

En tot cas, l'objectiu és clar i raonable i crec que cal treballar-hi. Actualment s'estan duent a terme programes amb mentors amb presos. També es podria fer un acompanyament amb voluntaris o professionals per exercir els seus drets, cosa que la Síndica no pot fer. En alguns casos s'ha fet d'acord amb el Col·legi d'Advocats. La iniciativa de la Sra. Crespo de fer un grup és molt positiva i interessant.

Sr. Rodrigo Araneda, Consell LGTBI de Barcelona

Torno a insistir que dins les vulnerabilitats, cal recordar que la llei contra la LGTBFòbia va començar a funcionar fa poc i un dels temes tractats en aquest sentit amb els Serveis Socials és el dels albergs municipals. Hi ha una sèrie de problemes amb les persones gais, lesbianes i transsexuals i com pateixen diferents graus de violència als albergs. S'està treballant en la formació, però això no canvia una situació que és estructural i que no pot continuar així. Els recursos estan exercint violència i re-victimització de les persones. Hi ha persones refugiades que han arribat a la ciutat i han de recórrer als albergs, i la resposta rebuda no ha estat diferent. Cal tenir molt compte amb el que es fa amb les persones vulnerables i saber que la invisibilitat i el silenci són violència.

Sra. María Luz Eixarch, Consell Assessor de la Gent Gran de Barcelona

El Consell Assessor de la Gent Gran també està pendent dels temes exposats, hi estem treballant i ens oferim per a col·laborar en el que calgui.

Sra. Laia Ortiz, tinenta d'alcaldia de Drets Socials

El grup de sensellarisme del Consell neix de la voluntat de l'elaboració d'un pla de sensellarisme i en posar l'accent en que el sensellarisme és una expressió més de l'exclusió residencial de la nostra ciutat. Està en el marc del dret a l'habitatge, un bé cada vegada més inaccessible. A partir de les diferents propostes s'elaborarà aquest pla, una part del qual té a veure amb la re-victimització, les males condicions, la participació de les persones usuàries en la gestió dels centres, la quotidianitat. Una altra part és la mobilització d'habitatge, el gran repte de la ciutat. Com prevenir el sensellarisme tenint present la pressió que pateix la ciutat. Una tercera part és atendre de manera específica col·lectius en què a nivell d'interseccionalitat hi ha altres vulnerabilitats afegides. S'està treballant amb Salut en temes de salut mental, drogodependències, etc. i s'estan pensant equipaments adients des d'aquest punt de vista, tenint també en compte la perspectiva de gènere.

Hi ha qüestions molt pràctiques, com mobilitat, informació, accés a equipaments, i qüestions estructurals que ens competeixen a tots, de repensar algunes polítiques.

Sr. Antonio Cortiñas, coordinador del Grup de Treball Sensellarisme

Voldria puntualitzar que al parlar d'una figura semblant a la de la Síndica, no volia dir que el problema fos la Sindicatura, sinó les pròpies persones ateses. Sabem que la Síndica té voluntat de treballar-hi i de fet ho està fent, però el gruix de les persones ateses no s'hi adrecen per desconfiança. Creuen que no faran res per elles, que no les voldran ajudar, que sortiran perdent. I això és el que cal evitar, que no hi vagin. El que proposem és una figura intermèdia, que no sigui funcionària ni tingui un càrrec oficial, per acompanyar aquestes persones en el procés d'interposar una denúncia, o altres tràmits, perquè per si soles no ho faran.

Sr. Marino Villa, representant de la Sindicatura de Greuges de Barcelona

He de dir que sí rebem persones sense llar a la Sindicatura, però també és cert que hi ha moltes que no venen. La Síndica surt al carrer i parla amb persones que hi viuen, ha obert expedients d'ofici sobre alguns temes. Cal parlar i fer un posicionament comú de cara a buscar solucions. Agraïm la proposta, que és una ratificació que cal una figura intermèdia entre les persones que pateixen el problema i l'Administració, responsable del servei públic que les ha d'atendre.

Presentació: Famílies i Infància

Sra. Núria Fuentes, coordinadora del Grup de Treball Famílies

El grup va decidir centrar-se en les competències parentals com a promotores del benestar relacional de la família i com una forma d'actuació i de prevenció de violències intrafamiliars o interfamiliars.

- **Totes les famílies necessiten suports** i poden ser font de suport en algun moment del seu cicle vital.

Els suports entesos en un sentit ampli i com a aliats de les famílies, que poden anar des de proporcionar informació, orientació, assessorament, formació i acompanyaments, a suports materials, per afavorir el benestar dels membres de la família. En funció d'això es van pensar accions més concretes que tenien a veure amb la valorització de la xarxa de suport social per restablir el sentit de reciprocitat que tenien les famílies, o d'ajuda que podien oferir les famílies; l'establiment de

serveis accessibles per a totes les famílies; existència de programes educatius adreçats a les famílies; repensar la tipologia de serveis que proporcionem a les famílies amb la intenció que aquests serveis siguin capacitadors i no limitadors.

- **Competències parentals en l'abordatge de la violència entre iguals.**
La comunitat és més sensible i està més preparada per promocionar i proporcionar el respecte i la convivència interfamiliar i intrafamiliar. Això implica pensar en barris i entorns més saludables i protectors per a la família, per tant es vincula amb el grup d'acció comunitària.
La comunitat educativa, entesa en un sentit ampli, té un paper rellevant en diferents accions vinculades a la formació, sensibilització, debat, etc. Un altre tema important té a veure amb la possibilitat d'establir aquests models intersectorials per planificar les accions i establir els circuits. A partir de diferents comentaris es va detectar la dificultat de detecció i activació de la resposta i reparació de situacions de violència i en la promoció de la convivència entre iguals (*bullying*).
- **Les competències parentals i la tecnologia.** No és tant una referència a l'entorn digital, sinó com des de la família i amb quines competències parentals es poden afrontar els reptes que proposa la societat digital i es poden acompanyar des de la família i gestionar les dinàmiques que es generen i decidir o orientar sobre els continguts. Es proposen espais que permetessin connectar, però també espais de desconnexió de les tecnologies.

La idea més transversal està vinculada a les violències i la tecnologia, a una societat més avançada, a desenvolupar coneixement. En aquest sentit, amb possibilitats d'avançar i innovar, però no només pensant que el coneixement està en la propietat d'aquells que donen els serveis, sinó en la possibilitat d'incloure dintre d'aquesta generació de coneixement i innovació aquelles persones a les que s'adrecen els serveis. Per tant, bones pràctiques per tant dels professionals, però també incloure les famílies que seran les receptores dels serveis, en repensar els serveis.

Sra. Maria Truñó, coordinadora del Grup de Treball Igualtats d'Oportunitats en la Infància

Disculpa l'assistència de la Sra. Anna Novella, co-coordinadora del grup

Des del grup, que és una fusió de dos espais de treball previs, el gran objectiu marcat com a fita del treball del curs passat era prioritzar mesures concretes per avançar en la igualtat d'oportunitats en l'etapa dels 0 als 17 anys. Es va partir d'un document de 200 propostes treballat en la Comissió d'impacte de la crisi en la infància, de les quals s'han prioritzat una vintena i que avui resumim en tres idees força:

- **La infància com una etapa estratègica.** Cal invertir-hi amb la garantia de drets com a premissa. Per tant, anar més enllà de la concepció de la infància com un col·lectiu a protegir i cobrir les seves privacions des de la provisió de serveis. És important concebre'ls com a ciutadans del present amb uns drets humans específics. Això demana, per part dels adults i l'Administració potenciar molt més la formació, els processos, els mecanismes d'escolta activa dels seus interessos concrets com a ciutadans amb necessitats concretes i diferenciades dels adults. Es tracta d'una etapa estratègica, no només perquè tal com visquin el present avui serà el seu futur, sinó que és una etapa estratègica en termes de combatre les desigualtats socials, de millores col·lectives de la ciutat. Cal saber què hi invertim a Barcelona en fer millor la vida d'infants i adolescents.

- **Calen més esforços per assegurar que les famílies amb infants tenen els recursos suficients a l'abast amb suports econòmics** (es van valorar a fons les polítiques de rendes en clau d'infància, l'actual renda 0 – 16, i la possibilitat de futurs escenaris de rendes i com es ponderarà el fet que una família tingui infants a càrrec), serveis i possibilitats de temps per a la criança, educació i orientació dels seus fills i filles, etc. És l'enfocament des del dret dels infants. És fonamental fer-ho fomentant l'empoderament de les famílies per tal de possibilitar que realment puguin fer de famílies, entenent famílies en la seva diversitat, amb el repte de coresponsabilitzar pares i mares en la criança, cura i orientació dels seus fills i filles. A l'hora de cobrir aquestes necessitats de criança i d'orientació dels fills, més enllà de cobrir les necessitats bàsiques materials, que omplen bona part de les propostes del grup, també és important obrir la mirada i donar importància a la dimensió relacional de les oportunitats que tenen els nens i nenes a l'hora de créixer. Hi ha tota una sèrie de propostes més enllà de les beques menjador, per anar més en la línia d'enriquir les oportunitats de créixer i educatives (relacionades també amb l'acció comunitària)
- Repensar i revisar accés als serveis i les pràctiques professionals per tal que **l'eix central sigui el benestar dels infants i les necessitats de les seves famílies**. Massa sovint s'invisibilitza l'infant darrera de la família, de l'adult que n'està a càrrec. Encara hi ha una mirada fiscalitzadora del rol dels pares i mares. En un moment en què s'estan repesant molts models de serveis, ha de ser un element clau fomentar l'autonomia dels infants i els adolescents en els serveis i de reforçar el bon tracte i el tracte personalitzat als ciutadans d'aquesta franja d'edat. Pel que fa a l'accés als serveis, com que hi ha moltes respostes *ad hoc* de problemàtiques concretes, s'acaben generant serveis on no hi ha la suficient diversitat de perfils socials, i acaben sent espais o serveis encara massa segregats on no hi accedeix tothom. Perquè garantir veritablement la igualtat d'oportunitats cal que les respostes siguin més integrals i repensar els mecanismes que dificulten que els infants de qualsevol perfil de família arribin als mateixos serveis i no fer serveis molt pensants per a la infància o famílies més vulnerables o en risc.

S'obre torn d'aportacions i debat

Sra. Gemma Altell, vicepresidenta del Consell de Dones de Barcelona

Pel que fa al grup de famílies, un tema que s'ha mencionat a la part d'infància és la parentalitat positiva. És molt important la coresponsabilitat entre pares i mares, o les dues figures parentals que hi hagi, si les hi ha.

Pel que fa a la violència entre iguals o *bullying*, és important que com a mínim es mencionin les qüestions de gènere, que segur que es tenen en compte en el debat. Moltes vegades les persones receptors de *bullying* són persones que no responen als rols de gènere tradicionals i això pren diferents formes, però està implicada la qüestió de gènere i cal tenir-ho en compte i que les famílies puguin prendre consciència d'això.

Pel que fa al grup d'igualtat d'oportunitats i drets de la infància, cal tenir especial cura amb les famílies monoparentals. Efectivament no tant en la línia de les beques menjador, sinó en la línia més relacional, de disponibilitat, d'accessos a recursos, etc.

Sr. Josep Oriol Pujol, Fundació Pere Tarrés

Una qüestió tècnica però amb certa importància i relacionada amb les beques d'activitats de lleure d'estiu. Barcelona té un sistema de beques de l'Ajuntament que funciona prou correctament i que cobreix de forma força suficient les necessitats existents. Tot i així, hi ha persones que no preveuen amb prou antelació la inscripció dels seus fills i filles a determinades activitats, i que es troben que quan ho volen fer ja ha passat el termini del procés administratiu per a sol·licitar les beques.

Proposem que el termini per a sol·licitar les beques s'allargui fins a finals de juliol en el cas de les activitats d'estiu que es realitzen fonamentalment a l'agost. D'aquesta manera s'asseguraria que els infants no es queden sense poder participar per un tema de terminis administratius, o que s'hagin de facilitar els recursos des de les pròpies entitats o els mateixos Serveis Socials.

Sr. Rodrigo Araneda, Consell LGTBI de Barcelona

En primer lloc, recordar la importància de l'ús del llenguatge per a reflectir els models diversos de família (s'ha parlat de pares i mares, famílies monoparentals).

D'altra banda, es fa una connexió entre infància i famílies, però no entre envelliment i família, i aquesta és també una connexió interessant.

Pel que fa a la infància, voldria insistir en el tema del *bullying*, específicament del de gènere i en persones i infants trans.

Sr. Javier Garcia Bonomi, vicepresident del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona

Pel que fa a la infància, cal també obrir la mirada cap a un col·lectiu molt concret, els joves o menors no acompanyats que pateixen discriminació, exclusió i invisibilitat. És molt complicat que les administracions els detectin i atenguin, i pateixen exclusió i discriminació des del punt de vista administratiu.

Sra. Laia Ortiz, tinenta d'alcaldia de Drets Socials

Moltes de les accions en resposta a propostes en l'apartat de famílies i infància són d'enguany i per tant no apareixen a l'informe:

Vull agrair el Sr. Bonomi que presenti una qüestió que preocupa i ocupa l'Ajuntament i que requereix especials esforços. No es tracta només de la invisibilitat, sinó de la coordinació administrativa amb Generalitat, (Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència)- DGAIA). S'hi està treballant conjuntament, ja que són nois i noies que estan a la ciutat i com a Ajuntament cal veure com es pot millorar la intervenció social i s'estan reforçant els equips en aquest sentit.

- Famílies.
  - És encertat reforçar les competències parentals. En aquest sentit, en els serveis de 0 a 3 anys s'ha reforçat el bressol, i també els espais familiars, que són molt benvinguts. No és només un tema de criança, sinó de desenvolupar habilitats i competències parentals des dels primers anys de

vida de l'infant. Es vol ampliar aquesta xarxa (ahir es va inaugurar un nou espai a Nou Barris), coordinant-ho amb Salut, amb programes com "Ja tenim un fill", que és molt exitós. Són serveis que s'han d'anar impulsant i eixamplant alhora que s'acompanya i es promou l'auto-organització de la ciutadania.

- Violència intrafamiliar. És una qüestió que s'està treballant des de diferents serveis municipals. En el grup Interxarxes, que es pilota des de Serveis Socials, es va tractar en unes jornades monogràfiques la violència filio-parental com un tema creixent i sobre el que cal ampliar el coneixement. La jornada ha fet un salt en com abordar la violència des de la perspectiva d'infants i adolescents, però evidentment també té a veure amb famílies.
- S'està impulsant un grup transversal per treballar la participació d'economia de les cures.
- Infància. Pel que fa a la renda d'infància, hi hagut una clara multiplicació dels recursos, i sembla que pràcticament s'hauria arribat a l'univers de famílies que tenen les condicions de renda, de la mateixa manera que han començat a funcionar les rendes per a famílies monoparentals o monomarentals.

Relacionat amb famílies, coneixement i altres grups, en el marc de l'Àrea s'està treballant una enquesta de condicions de vida i una altra a més de 6.000 persones usuàries de Serveis Socials. Aquestes enquestes proporcionen molt informació sobre la tipologia de les vulnerabilitats.

Pel que fa a les activitats d'estiu, una de les prioritats a nivell educatiu és reforçar l'educació fora de l'escola i les activitats de lleure. Això es vincula a l'acció comunitària per potenciar aquesta vessant en l'educació en el lleure com a enfortiment dels teixits en l'entorn dels infants i dels propis barris. Es pot explorar la possibilitat d'allargar el termini, per suposat.

Hi ha una altra qüestió que cal potenciar: el model d'activitats, que puguin arrelar al territori, que es pugui donar continuïtat allà on habitualment no hi ha aquest tipus d'activitats. L'objectiu és que no siguin activitats exclusives de l'estiu, sinó que puguin haver esplans arrelats al territori. Hi ha barris on no existeix aquesta dinàmica, i d'aquí el projecte Baobab, que va néixer aquest any amb activitats gratuïtes especialment a l'agost en barris concrets amb la idea que es vagi eixamplant. Cal combinar casals d'estiu i campanya de vacances amb aquest projecte que afavoreix les dinàmiques, més enllà de cobrir el mes d'agost.

Presentació: Drogodependències i Salut

Sr. Josep Rovira, d'ABD, en representació del Grup de Treball Drogodependències

El Sr. Oriol Romaní, coordinador del grup, ha excusat la seva assistència

El grup de drogues del CMBS té la particularitat de comptar amb la representació de tots els sectors de la ciutat que tenen relació amb l'acció social en un sentit ampli sobre drogues: diferents associacions d'usuaris, forces de seguretat, representants de diferents tipus de professionals (sanitaris, socials, educatius, jurídics, del sector privat i públic), ONGs i altres entitats, institucions municipals, etc. Aquesta diversitat en la participació fa que les discussions siguin a vegades molt vives però sempre molt profitoses.

Actualment fem repàs de quines han estat les propostes del grup que s'han integrat a polítiques dutes a terme a la ciutat, quines no, quines han decaïgut (han canviat les circumstàncies?), quines continuen sent vigents i en quines s'ha de seguir insistint. La idea és saber quin impacte té la nostra activitat, sabent que des d'aquí es fan propostes i després les autoritats polítiques decideixen, i tenir un millor coneixement de com fer les propostes perquè tirin endavant.

Cal fer una acció decidida sobre les condicions negatives que viuen els sectors més vulnerables, entre els quals està la població de drogodependents més vulnerables: els pobres, les persones sense llars, els refugiats, etc. i treballar molt més la ciutadania de ple dret.

- **Lluitar contra l'estigma i la discriminació que acostuma a acompanyar la població usuària, consumidora i amb problemàtica de drogues.** Hi ha molts estereotips i prejudicis, com desgraciadament es pot comprovar amb l'oposició a que existeixin determinats dispositius socio-sanitaris, com els de reducció de danys. Una de les feines que ens marquem és la importància de ser actius contra l'estigma i actualitzar el llenguatge no estigmatitzador, orientat cap als mitjans de comunicació i les institucions en general.
- **Importància permanent del treball comunitari i la coordinació de serveis.** És un element d'interès i que compartim amb molts altres grups del CMBS. És una necessitat sentida que s'ha de treballar sobretot cap a un relat més solidari que permeti anar canviat els discursos més individualista, consumista, etc. que actualment són hegemònics. Un altre tema a treballar és la coordinació entre el sector d'atenció social i el de salut en l'atenció a les poblacions amb problemàtica de drogodependència, per donar una continuïtat en l'atenció i assegurar una acció conjunta.
- **Obertura d'un centre integral de baixa exigència de pernocta per a població drogodependent.** És una reivindicació històrica, mencionada ja pel grup de sensellarisme. Si hi ha dificultats en la convivència, en el treball, en l'acompanyament, en els espais de l'alberg, amb aquesta població sense llar drogodependent, és perquè aquesta població està una situació de problemàtica crònica no atesa.
- **Creació d'un observatori pel seguiment del reglament dels clubs socials de cànnabis a la ciutat de Barcelona.** Cal avançar amb una regulació en les associacions d'usuaris, amb un model acompanyat, observat, des d'un observatori que ajudi a fer una avaluació d'aquests processos i a garantir les bones pràctiques, i que compleixi justament aquest fi de regulació amb els objectius necessaris en favor de la salut pública i la convivència.

Sr. Joan Benach, coordinador del Grup de Treball Salut

El grup ha recollit en deu pàgines les principals troballes de tot el treball fet, i en cinc punts, cinc idees força, tot i que la riquesa dels debats ha estat molt gran. L'enfocament adoptat pel grup de treball és un enfocament que no sempre és l'habitual quan pensem en salut, perquè per una banda no solament hem parlat de malaltia, sinó de salut, benestar, qualitat de vida, etc. i en segon lloc perquè moltes vegades quan es pensa en salut es fa des del punt de vista bàsicament individual i s'oblida l'aspecte més grupal, més social i més

poblacional. Això és un punt clau si es volen entendre els problemes de salut que afecten la ciutadania de Barcelona.

Les desigualtats i els determinants socials en salut.

- **Les desigualtats socials en salut** de la ciutat representen un fenomen cabdal de salut pública fins fa poc temps invisible i al que no s'ha fet front de forma explícita. No solament és important tenir bona salut pública, amb bons indicadors de salut mitjana, de salut global. També ho és no trobar desigualtats entre grups socials, classes socials, barris, gènere, situacions migratòries, etc. Les desigualtats en salut són ben conegudes pels professionals de l'àmbit, i només ara ha estat possible visibilitzar-les, la qual cosa és una gran fita des del punt de vista social i polític.
- **Els determinants socials de la salut són factors cabdals per a la salut pública i per a les desigualtats en salut** (habitatge, treball, serveis, situació dels barris) i no tant la genètica o els estils de vida. La millora de l'equitat en salut és el millor indicador de justícia social, i no el creixement econòmic, el desenvolupament o altres indicadors econòmics o de productivitat. Per tant, això està relacionat amb les polítiques, i qualsevol Govern o consistori hauria de posar l'accent en diverses polítiques de treball, mediambientals, etc. per fer front a aquesta situació de salut i desigualtats. És complicat dur-ho a la pràctica, però és un repte que políticament cal plantejar.
- **El sistema sanitari públic català i barceloní ha sofert un procés de mercantilització** els darrers anys que n'afebleix la seva efectivitat i equitat. Hi ha un bon sistema d'atenció sanitària, la qual cosa no vol dir que no hi hagin hagut problemes molt seriosos: no es reflecteix als pressupostos l'atenció primària ni la comunitària, tot i que fa anys que se'n parla; la salut laboral és un tema cabdal però oblidat; la medicalització de la sanitat és un greu problema actual i probablement de futur; l'estrès dels professionals de la salut, la seva precarització, etc. Això es relaciona amb la concepció de la sanitat com un dret amb un nivell de cobertura, qualitat d'accés, etc. o una mercaderia que poden pagar determinades persones segons la seva situació social. La sanitat no ha de ser una qüestió bàsicament relacionada amb el lucre, sinó sobretot un dret.
- **El desenvolupament del Pla de Salut Mental representa una important iniciativa** que pot millorar substancialment un camp oblidat de la salut pública. La salut no solament és la malaltia o la mortalitat. Es valora positivament l'ambiciós Pla de Salut Mental que en el darrer any s'ha posat en marxa amb un procés participatiu, amb una voluntat i uns recursos explícits dedicats a aquest gran tema oblidat de la salut pública.
- **Els processos de participació social són cabdals per a la salut pública i han d'estar plenament desenvolupats.** Hi ha molts nivells de participació. En realitat, parlem de qualitat democràtica. A més democràcia i participació social, en general, els processos de salut milloren, i també els seus indicadors. Tots aquests processos que tenen a veure amb que la població tingui més informació, per exemple del fruit del treball col·lectiu, i no només en quant a coneixement, sinó també en quant a propostes i accions, a nivell comunitari, etc. Tot això repercutirà no solament en una millora de la salut pública, sinó també en una millora de l'equitat.

S'obre torn d'aportacions i debat

Sra. Mary Luz Eixarch, Consell Assessor de la Gent Gran

El Consell Assessor de la Gent Gran també treballa temes relacionats amb les famílies i els infants, ja que són els nostres fills i filles i nets i netes, als quals cuidem i ajudem. El CAGG col·labora amb l'Ajuntament assessorant-lo i amb la seva tasca diària.

Sra. Gemma Altell, vicepresidenta del Consell de Dones de Barcelona

Pel que fa al grup de drogodependències, en concret pel que fa al nou centre integral, cal tenir en compte que les condicions de les dones permeti la mateixa accessibilitat que als homes, també aplicable en part als centres per a persones sense llar. En el cas de les dones drogodependents i probablement també en les dones sense llar, l'estigma social és molt més alt. Això provoca una dificultat en l'accés, sense entrar en altres qüestions com la privacitat, la higiene, el control de la violència de diferents menes, etc. La presència de les dones en aquests espais és complexa si no s'aborda des d'aquesta perspectiva.

Pel que fa a les drogues i la prevenció, seria important tenir en compte els factors diferencials que poden desencadenar l'abús de drogues en nois i noies. No perquè siguem essencialment diferents, sinó perquè la mirada que es fa sobre nois i noies respecte a aquesta qüestió és diferent i per tant la censura social o les raons que porten a l'inici o al manteniment del consum o de l'abús poden ser diferents. És un element a tenir en compte amb les estratègies preventives.

També relacionat amb el grup de salut, i pel que fa a la sobremedicalització, caldria fer una mirada específica a les dones perquè les dades indiquen que es dona especialment en els casos de dones. També està relacionada amb la mirada social que es fa, des de l'atenció primària, cap a dones i homes.

Cal tornar a insistir en l'estratègia de feminització de la pobresa, perquè s'ha fet una feina immensa, també en salut. S'ha evidenciat que malgrat tenir una esperança de vida més alta que els homes, les condicions de vida de les dones són pitjors. Hi ha un repte en poder desenvolupar i tenir en compte indicadors de gènere que plasmin aquestes diferències de salut. Sobretot perquè moltes d'elles venen donades pels condicionants socials. Cal fer especial èmfasi amb les dones en situació familiar monoparental o monomarental.

Sra. Paola Jubert, Federació Catalana de Voluntariat Social

Quan parlem d'equitat en l'accés com a indicador de justícia social no podem oblidar que la ciutat de Barcelona acull tots els centres de referència i per tant ve població de tot Catalunya i Espanya. Això causa una desigualtat per a totes aquestes persones que s'han de desplaçar de ciutat i passar temporades llargues a Barcelona per rebre tractament, amb la despesa que això comporta. Si parlem d'una ciutat acollidora, cal facilitar recursos per a aquestes famílies. Actualment s'està fent des de les entitats, però des de l'Ajuntament també cal posar un esment especial.

Sra. Laia Ortiz, tinenta d'alcaldia de Drets Socials

La qüestió de les desigualtats en salut i els determinants socials es va incloure en l'Informe de Salut de l'any passat i s'inclourà també en el d'enguany. Es continuarà fent aquesta tasca de territorialització i estudi dels determinants socials, per fer emergir el rerefons dels condicionants de salut. És clau que els informes de salut s'encaminin en aquesta línia i ens

donin una imatge clara tant per col·lectius com per les condicions que determinen l'estat de salut de la població i que són clau per trobar les solucions. Per tant, sobretot la territorialització s'ha incorporat a la negociació en el marc del Consorci Sanitari, i que el criteri de reduir desigualtats sigui un criteri a l'hora de determinar inversions, serveis i cobertura, també en el Conveni d'Equipaments. Altres qüestions són la prevenció, i el Pla de Salut Comunitària, que s'està ultimant. Per no mencionar el Pla de Salut Mental, en el qual molts de vostès han estat involucrats, i del qual queda fer el seguiment del desplegament i la implementació.

Sr. Davide Malmusi, Direcció de serveis de salut. Ajuntament de Barcelona

En el marc de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva hi ha una xarxa de suport a famílies cuidadores que ha treballat molts anys i que ara es vol potenciar. La idea és obrir un procés ciutadà que doni veu a les problemàtiques de les persones que cuiden, i relacionar aquest procés amb el treball d'economia de la cura o la feminització de la pobresa, avançant cap a una estratègia de ciutat o una sèrie d'intervencions i accions de suport a les persones que cuiden de familiars malalts, d'entrada, però amb una mirada més general de la cura amb totes les desigualtats que comporta. Podria ser un tema a treballar amb el grup aquest any. Aquest any ha estat un bon espai on validar temes nous que s'han impulsat, com les desigualtats, la privatització de la sanitat, el Pla de Salut Mental, etc.

Sr. Josep Vilajoana, Col·legi de Psicologia de Catalunya

Voldria felicitar el grup de salut per l'enfocament que finalment ha aconseguit que se li doni a la salut en general, i esperar-lo perquè he entès que el curs vinent s'entrarà amb més profunditat en el tema de la salut mental. S'ha fet menció a que les persones sense llar havien de conviure fins i tot amb persones amb malalties mentals, això mostra el discurs existent, i cal ampliar el concepte de salut mental al conjunt de la ciutadania.

Sr. Joan Benach, coordinador del Grup de Treball Salut

Una esmena a dos punts molts concrets:

- Quan es parla de sobremedicació (que és un fet real, es consumeix una quantitat aclaparadora de medicaments mentre hi ha gent que no hi té accés), es fa des d'un punt de vista individual, com si fos un abús individual, quan es sap que la sobremedicació és estructural, social i històrica, tot i manifestar-se en última instància de manera individual.
- Feminització de la pobresa. A vegades es confon pobresa amb desigualtat. Els grups socials o les persones que viuen en la pobresa o la pobresa extrema són els que pateixen més problemes de salut. Però en definitiva quan parlem de desigualtats socials en salut parlem bàsicament de tot l'espectre social, si bé és cert que hi ha determinats grups i determinats barris o territoris que són els que estan en pitjors condicions.

Sra. Laia Ortiz, tinenta d'alcaldia de Drets Socials

Gràcies per la feina feta des dels grups i per totes les aportacions.

3. Presentació de les propostes de la Comissió Permanent al projecte “Impulsem! Procés de reflexió i acció sobre els centres de serveis socials” i del pla de treball del Consell per al nou curs 2016 – 2017

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta del Consell Municipal de Benestar Social

- **Projecte Impulsem.**

Va ser un procediment positiu, amb reunions en la Permanent i algunes reunions de grup, amb persones més específiques, amb més experiència en els serveis socials, per avançar no només en la valoració, sinó també en detectar deficiències, sobretot tenir una mirada de futur, i veure quines són les alternatives, per acabar fent algunes propostes. Alguns aspectes a destacar :

- En els últims anys la demanda s'ha incrementat i ha canviat, hi ha una major complexitat, i no hi ha una resposta adequada. Hi ha un cert decalatge entre l'oferta de serveis socials i la demanda social. Això genera desencís per a algunes persones i sobretot poca adequació a la demanda existent. Per adequar-la, s'apunten algunes possibilitats: treball al territori, treball transversal amb Educació, amb Sanitat, amb la comunitat, els moviments socials, etc.
- En la segona etapa es va destacar el que es valorava positivament dels Serveis Socials, i van aparèixer alguns factors que defineixen què són els serveis socials. Sobretot, un instrument de cobertura a les necessitats bàsiques, i que gràcies a la seva acció i actuació dóna cohesió social a la ciutat. Es valora molt la seva actuació, la seva acció preventiva i el seu coneixement de la realitat des de la proximitat. Són un instrument important per evitar el risc d'exclusió i el risc social.
- Quan es parlava de deficiències, algunes responien a les crítiques inicials. Sobretot deficiències en la gestió i tramitació d'ajudes. A mida que han sorgit noves necessitats s'ha anat responent amb noves ajudes. Però són ajudes fragmentades, no cohesionades entre elles i que sovint són duplicitats. S'ha generat una complexitat i dificultat en la tramitació que cal clarificar, endreçar i potser anular algunes ajudes i unificar-ne d'altres. També cal utilitzar els recursos d'acord amb les necessitats de cada territori. En definitiva, cal prioritzar recursos per aconseguir l'equitat com a ciutat. També és important que l'atenció sigui integral, que el centre d'atenció sigui la persona i això obliga a canviar algunes accions que s'estan duent a terme actualment.

En definitiva, es demana una intervenció més integral, més coordinació, revisar el concepte de porta única per entrar als centres de serveis socials i fer més comunitat. Les tres grans propostes són:

- Vetllar per l'adequació i la qualitat dels serveis.
- Superar i millorar la burocratització, simplificar l'accés i la gestió de les ajudes.
- Potenciar la participació real en el territori i la transparència i el rendiment de comptes per a tota la ciutadania.

En el document veuran totes les aportacions i la feina de cara a l'any vinent, fer seguiment de l'aplicació, veure quines propostes són possibles i quines no, etc. És un full de ruta del model de serveis socials que volem per a la ciutat.

- **Treball realitzat i propostes com a vicepresidència per a dinamitzar i millorar el funcionament del Consell.**

S'han realitzat dues reunions d'un grup per reflexionar i estudiar alternatives i propostes de millora. El Plenari d'avui ja ha estat una mica diferent, pel que fa a intentar més participació. Queden moltes coses a fer, però a la Permanent hem aconseguit tenir les adreces de correu electrònic de tothom, per facilitar la comunicació.

Cal que els temes que es tracten tant al Plenari com a la Permanent haurien de ser temes que preocupin a la ciutat. Cada any caldria trobar-ne tres o quatre que es tractessin de manera monogràfica en una o dues sessions. Des de la Permanent es proposaran alguns temes, però els convido a proposar-ne, sobretot si creuen que no els tracta cap grup.

Un altre tema important és l'anàlisi dels pressupostos d'una manera més acurada. El pressupost és l'eina per a les polítiques socials, i cal conèixer-lo més per ajudar-nos a proposar prioritats en aquest sentit.

Pel que fa a la feminització de la pobresa, l'any passat s'hi va treballar molt i des de la Permanent caldria treballar i conèixer aquest bon treball i anar-lo incorporant als diferents grups de treball.

Una altra proposta és fer una conferència inaugural del nou curs, parlant de l'estudi dels indicadors.

Pel que fa al model sociosanitari, voldríem que un grup *ad hoc* intentés aprofundir en el disseny dels grans trets d'aquest model, ja que fa temps que es parla d'aquest tema.

Per últim, aquest Consell està molt amagat, la ciutat no el coneix, i és important que es sàpiga què s'està fent i com es construeix la ciutat entre tots i totes. S'ha acordat amb la responsable de comunicació que després de cada sessió plenària es farà un comunicat a la premsa i es donarà a conèixer el que s'està fent. Els demano que les entitats que rebien aquesta nota de premsa la difonguin entre els seus membres, perquè cal que participin més persones i que es conegui la feina del CMBS.

4. Intervenció de la Tinenta de Drets Socials

Sra. Laia Ortiz, tinenta d'alcaldia de Drets Socials

Sobre la millora del funcionament del Consell

- Model del CMBS com a coproducció de coneixements.

Cal posar en valor la feina que fa aquest Consell com un model de coproducció de coneixements en el marc de les polítiques públiques d'inclusió social. És un espai de treball de moltes persones, i cal posar en valor la relació entre els grups en els espais de coordinació, però també donar-lo a conèixer a la ciutat.

- 2017: 29 anys del CMBS.

Una de les coses clau, si volem tenir incentius a continuar treballant en el marc del CMBS és incentivar la part de rendiment de comptes com a Govern municipal: què ha passat amb

les propostes del CMBS, què s'ha assolit i què no, i si no s'ha fet, quins han estat els obstacles.

Potser el 2017 és un any de preparar, de cara al 30è aniversari, quines són les aportacions del CMBS i com ha impactat en la política municipal en els últims 10 anys. De la mateixa manera que avui els presentem aquest informe d'acció de Govern que ja respon moltes de les aportacions que s'havien fet l'any anterior, anar-ho complementant i que no hi hagi molt decalatge en el temps, perquè així podem anar avançant.

- Sessió inaugural del curs 2016-2017, que serà el dia 1 de desembre a les 18h, oberta a tots el grups i a la ciutat amb el tema de la vulnerabilitat a partir dels estudis realitzats des de l'Àrea i amb els coordinadors i coordinadores com a interlocutors principals.

En aquesta línia de donar a conèixer el CMBS, es farà una conferència oberta als grups de treball i a tothom que hi vulgui assistir. Es donarà informació sobre les dades de vulnerabilitat, els primers resultats que tindrem de l'enquesta. És un material que pot ser de molta utilitat a entitats, col·legis i persones aquí presents en la seva tasca diària.

- S'està començant a elaborar el nou Pla d'Inclusió Social amb la voluntat de que sigui un Pla d'Inclusió a 10 anys vista, de grans marcs estratègics, treballant índexs de vulnerabilitat i de benestar reals, més enllà dels indicadors quantitius de quantes accions hem pogut fer de cada àmbit, per si és possible, veure una evolució de la qualitat de vida de la gent.

Informe de l'acció de govern. Seguiment de les propostes del CMBS

A la carpeta tenen l'informe on podran trobar el detall de les dades a les que he fet referència i del que destacaré el més significatiu.

Aquest informe són respostes a les propostes sorgides dels grups de treball anteriors. Ha estat un exercici útil per comprovar la quantitat de mesures que s'han fet en un any i que amb més o menys mesura donen resposta a moltes de les propostes fetes en el Consell. Des del grup de pobresa es proposava posar l'habitatge al centre dels problemes d'exclusió, molt encertadament, perquè així ho indiquen també les xifres.

També s'inclou tot allò relacionat amb ocupació i activitat econòmica: economia cooperativa, economia social, economia de proximitat, i inclusió laboral. Es parla de tot el que s'ha estat fet en el conjunt de Govern, cobertura de necessitats bàsiques, evolució de les beques menjador, grup de distribució alimentària que hi ha a la ciutat, i tots els serveis que s'han ampliat amb les xifres.

Pel que fa a les propostes del CMBS vinculades a rendes, hi ha un balanç fins el 2015. Com que el gruix de la feina ha estat en 2016, no està en aquest informe, però estarà en el proper.

En acció comunitària es mencionen les propostes de l'any, el nou lideratge de l'acció comunitària, el treball dins del projecte de Serveis Socials, el projecte "Impulsem!" i el marc del Pla de barris, un tema determinant a nivell d'articulació de polítiques.

Envelliment. Hi ha diverses qüestions vinculades al tema tecnologia i a les cures.

Famílies i infància. Se n'ha fet esment en el punt 3.

Grup de treball de dones. Apareix el retorn de les propostes del grup, ja dissolt, les accions desenvolupades per la Regidoria de Feminismes i LGTBI, punts d'orientació, violència masclista i agressions, assetjament, xarxes a escoles i instituts per a la igualtat, etc.

Grup de treball de drogodependències. S'ha treballat especialment, perquè les propostes estaven molt vinculades a la regulació dels clubs cannàbics, sobre l'anàlisi dels consums en joves i com fer l'abordatge a la ciutat.

Salut. Se n'ha fet menció al punt 3.

Sensellarisme. S'està desenvolupant un Pla de treball, per estudiar les noves orientacions.

Han estat quinze mesos intensos i realment s'han recollit moltes d'aquelles qüestions. Cal veure quines no s'han pogut dur a terme, si ha estat per obstacles i dificultats o per manca de temps.

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta del Consell Municipal de Benestar Social

A l'inici de la sessió s'ha proposat l'adhesió al manifest del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona pel tancament del CIE de Barcelona, dono la paraula al Sr. Bonomi del Consell d'Immigració.

Sr. Javier Garcia Bonomi, vicepresident del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona

En nom del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona ens sembla important que un Consell com el de Benestar Social pugui recolzar o adherir-se al manifest.

Per a nosaltres és important el tancament definitiu d'aquest equipament. És un lloc inaccessible on es vulneren drets fonamentals com la defensa justa, la salut, la comunicació de les persones internes amb les seves famílies. Barcelona és una ciutat respectuosa amb els drets humans i garant dels drets de les persones. Un equipament com aquest és una vergonya per a la nostra ciutat, ja que no té ni les garanties mínimes d'una presó.

Sra. Teresa Crespo, vicepresidenta del Consell Municipal de Benestar Social

No hi ha aportacions en contra, per tant el CMBS s'adhereix a aquesta proposta.

5. Diversos

Sra. Laia Ortiz, tinenta d'alcaldia de Drets Socials

Premi als Mitjans de Comunicació del 2016. Els treballs es poden presentar fins el 15 de novembre. Els demano un esforç en difondre aquest premi i a animar que es presentin iniciatives del seu entorn, les xarxes que coneixen o treballs que recordin que hagin fet un bon tractament d'un tema concret. Des de l'Ajuntament s'ha fet difusió a través de les seves xarxes i un enviament a tots els mitjans.

No hi ha més intervencions, es dóna per tancada la sessió.

APROVADA